

⊗ Averz

Na líci zberateľskej euromince sú horolezci Ivan Fiala a Michal Orolín, ktorí spolu držia horolezecký čakán s československou zástavou na vrchole hory Nanga Parbat v roku 1971. Ivan Fiala drží karabínu, ktorú zanechali na vrchole hory. V spodnej časti mincového poľa je názov štátu SLOVENSKO. Pod ním je v dvoch riadkoch označenie nominálnej hodnoty zberateľskej euromince 10 EURO, lepočet 2021 a štátny znak Slovenskej republiky.

⊗ Reverz

Na rube zberateľskej euromince je pohľad na vrchol Nanga Parbat, v ktorého popredí je postava ležúceho horolezca. V hornej časti mincového poľa je v dvoch riadkoch názov hory NANGA PARBAT, nad ním je označenie jej výšky 8125 m a pod ním lepočet jej zdolania slovenskými horolezcami 1971. V pravej spodnej časti mincového poľa sú štylizované iniciály autorky výtvarného návrhu zberateľskej euromince Márie Poldaufovej MP a značka Mincovne Kremnica, štátny podnik, ktorú tvorí skratka MK umiestnená medzi dvoma razidlami.

⊗ Údaje o minci

Nominálna hodnota:	10 eur
Materiál:	Ag 900/1000, Cu 100/1000
Hmotnosť:	18 g
Priemer:	34 mm
Hrana:	• PRVÝ ÚSPECH SLOVENSKÝCH HOROLEZCOV V HIMALÁJACH
Náklad:	limitovaný, maximálne 11 000 kus v bežnom a proof vyhotovení
Autor návrhu:	Mária Poldaufová
Rytec:	Dalibor Schmidt
Výrobca:	Mincovňa Kremnica, š. p.

Vydala: ©Národná banka Slovenska, júl 2021

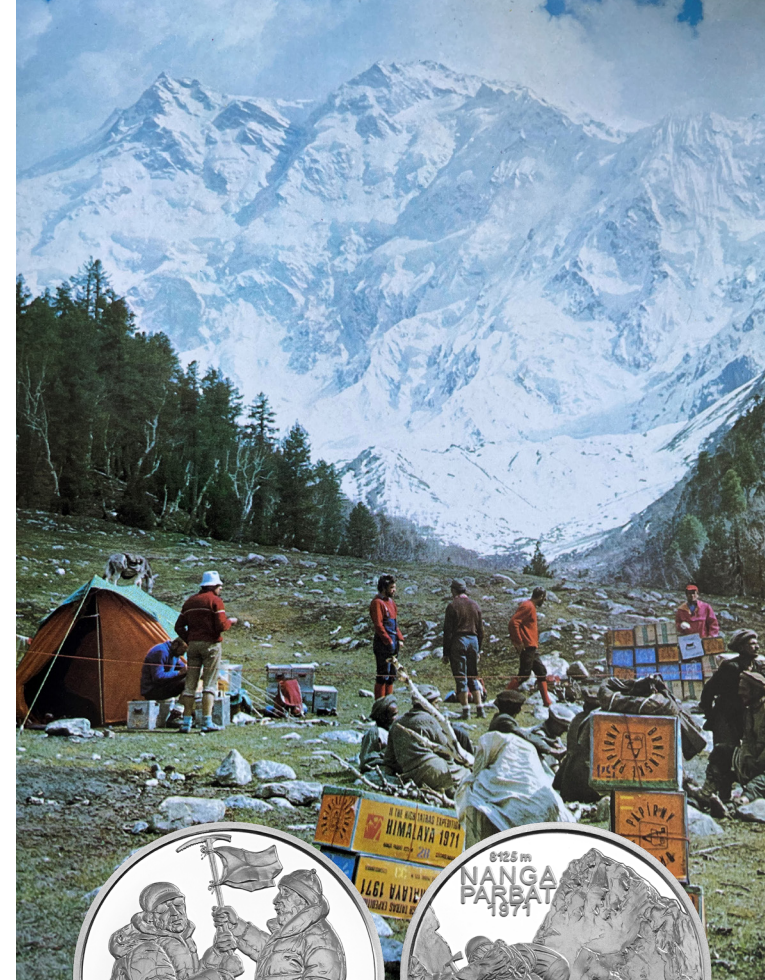
Text: Marián Šajnoha

Foto: Arno Puškáš, Ivan Urbanovič:
Nanga Parbat 8125 m, ŠPORT 1974

[www.nbs.sk/sk/bankovky-a-mince/
eurove-mince/zberatske](http://www.nbs.sk/sk/bankovky-a-mince/eurove-mince/zberatske)

www.nbs.sk

Zdolanie prvej
osemtisícovej hory
(Nanga Parbat)
slovenskými horolezcami

50. výročie

STRIEBORNÁ ZBERATEĽSKÁ EUROMINCA

Po triumfe v základnom tábore.

Nanga Parbat so svojou výškou 8125 metrov je prvou osemtisícovkou, ktorú sa pokúsil zdolať človek – britský horolezec Frederick Mummery už v roku 1895. V snahe vystúpiť na Nanga Parbat usporiadali Nemci pred 2. svetovou vojnou päť neúspešných expedícií a do roku 1953, kedy sa im konečne podarilo dosiahnuť jeho hlavný vrchol, zahynulo pri pokusoch 31 horolezcov a nosičov. Vrchu prischol nelichotivý prívlastok *Hora smrti* a medzi domorodcami v údoliach sa šírila povera *Kto sa hory dotkne, zahynie*.

Z prvej úspešnej nemeckej expedície vystúpil na vrchol jediný jej člen, legendárny Rakúšan Hermann Buhl. Do roku 1970 sa uskutočnili ďalšie prvovýstupy na Nanga Parbat, oba si pripísali medzi úspechy nemeckí a rakúski horolezci. Českoslo-

Kyslíkový prístroj sa použil čisto na medicínske účely.

Predvrchol Nanga Parbatu, 11. júla 1971, asi 11.30 h, prvovýstup. V pozadí Rameno a Nanga Parbat.

venské horolezectvo v 50. rokoch minulého storočia nemalo možnosť zapojiť sa do svetových pretekov o dosiahnutie panenských himalájskych osemtisícoviek. Až v roku 1958 sa podarilo otvoriť cestu na sovietsky Kaukaz – v stenách jeho vrcholov získavali slovenskí a českí horolezci úspech za úspechom aj potrebné skúsenosti.

V roku 1969 zorganizoval Ivan Gálfy skupinu tatranských horolezcov a uskutočnili historicky prvý československý pokus o výstup na osemtisícovku Nanga Parbat. Na známej, tzv. Buhlovej ceste dosiahli najvyšší bod pod Rakiotským štítom vo výške 6690 m. Obrovská popularita a skúsenosti boli dobrým predpokladom na prípravu druhej expedície v roku 1971. V Gálfyho 16-člennej expedícii bolo 13 horolezcov, lekár a dvaja filmári. Do Pakistanu výprava pricestovala nákladným autom. Na výstup si zvolila známu trasu z Rakiotského údolia. Hoci horolezcov Rakiotský ľadopád riadne potrápil, pri budovaní výškových táborov využili predchádzajúce skúsenosti a 24. mája postavili už druhý tábor (5300 m), 28. mája tretí (6120 m) a 3. júna prvý stan štvrtého tábora (6950 m). Postup však zastavilo dlhotrvajúce sneženie. Väčšia skupina mužov tak vyrazila zo štvrtého tábora až 9. júla – s materiálom na postavenie

piateho tábora a s úmyslom pokračovať až na vrchol. Vo výške 7600 m postavili I. Fiala, M. Kriššák, M. Orolín a Ľ. Záhoranský malý stan, v ktorom v sede bez spacích vakov prečkali noc. K vrcholu sa pohli 11. júla ráno o šiestej. Dvaja mali horolezecké čakany, dvaja iba lyžiarske palice. Najprv odstúpil Kriššák, vo výške už nad 8000 m pri zľadovatelom výšvihu aj Záhoranský.

Hodinu po poľudní dosiahol hlavný vrchol Nanga Parbatu najprv Ivan Fiala a niekoľko minút po ňom aj Michal Orolín. Dvojica tak doviedla k úspechu snahu celej expedície. Výstup vyvolal v československej, ale najmä slovenskej verejnosti vlnu nadšenia – od najvyšších štátnych orgánov, až po obyčajných ľudí v dedinkách v Turci či na Kysuciach.

Nanga Parbat, 11. júla 1971, približne 14.00 h. Snímka: M. Orolín.